

Slovo k povzbuzení na neděli 7. května 2023, na 5. neděli velikonoční – A
Biblická čtení: Sk 6,1-7; Ž 33; 1Petr 2,4-9; Jan 14,1-12

Milé sestry, milí bratři,

máme již **pátou neděli velikonoční**. Velikonoční doba se pomalu přehoupla do své druhé poloviny. Což je asi i příležitost k určité **reflexi**, **jak** jsme dosavadní velikonoční čas duchovně **prožili**, nakolik se pro nás stal časem setkání se zmrtvýchvstalým Kristem v různých podobách jeho přebývání a působení mezi námi, jak jsme prožívali **vztah** s ním, kolik jsme mu dali času a prostoru, zda jsme něco pro **posílení** tohoto vztahu ze své strany učinili. To vše se může stát předmětem našeho soukromého zpytování svědomí.

Společně nyní zkusme zaměřit svou pozornost **na dnešní biblická čtení**, především na **evangelium**.

V prvním z nich ze Skutků apoštolů slyšíme o volbě a ustanovení prvních sedmi **jáhnů** jakožto apoštolských pomocníků a „služebníků stolu“. Je dobré v tomto textu nejen číst biblické zakotvení, proč je od počátků církve zvláštní součástí jáhenské služby také služba charitativní, ale i připomenutí, že **charita** – láskyplná služba potřebným – má být **nedílnou součástí** křesťanského života, jednotlivce i společenství.

Zní to možná banálně, ale mělo by tomu tak být. Jelikož ne však vždy je, ani individuálně, ani kolektivně, stojí za to něco takového jednoduše **připomenout**...

Ve čtení druhém máme před sebou krásnou pasáž z Prvního listu Petrova. Obraz **Krista**, který je **úhelným kamenem**, a **nás**, kteří se máme stát **živými kameny** Boží stavby na tomto úhelném kameni postavené. Přijetí Krista jako úhelného kamene má být naší cestou k stání se kameny živými, součástmi živé Boží stavby ve světě, v čase a prostoru.

Úhelný, nárožní **kámen** drží stavbu (podobně jako klenák klenbu) **pohromadě**. Kéž by **vztah s Pánem Ježíšem** držel – vpravdě lapidárně – i náš **život** pohromadě, kéž by byl zdrojem naší vlastní vnitřní **integrity**, která by byla schopna věřit, milovat a sloužit, která by byla podnětem k rozvíjení dalších našich **vztahů**...

Evangelium je začátek Kristovy velké **řeči na rozloučenou** podle Janova sepsání. Začátek řeči, kterou Pán Ježíš pronáší bezprostředně po poslední večeři. Celá bývá také označována za jakýsi **Ježíšův testament**, protože v ní zaznívají z Kristových úst snad ty nejdůležitější pravdy ohledně **jeho přebývání**, **zůstávání** mezi námi po jeho odchodu (smrti, zmrtvýchvstání a nenebevstoupení) a **našeho následování**. Řeč na rozloučenou spolu s Kristovou velekněžskou modlitbou, do níž ústí, je **přípravou na dobu církve**, zjevením a vyjádřením, **jak** chce Pán Ježíš **zůstat** mezi námi a v nás a **jak** my jsme zváni **zůstat** v něm.

Nejprve však zaznívá z Ježíšových **útěcha**. Je jeho odpovědí na rozrušení učedníků po oznámení Jidášovy zrady a vlastního ukřižování: «Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků». Člověk **potřebuje útěchu**. Potřebuje útěchu, že **Bůh** je, že **Kristus** je Božím Synem, neboť v něm «prebývá» Otec, a proto otevírá svět Boží, a že je **věčnost**, ve které je «mnoho příbytků», mnoho různých příbytků.

Je-li tato útěcha obsahem hned **první věty** Ježíšova testamentu, pak nějak předznamenává i celou **následnou** řeč, její obsah. Jakoby tím tak chtělo být řečeno, že právě **útěcha** – vnitřní radost, pokoj – je jedním z prvních **projevů**, že Bůh je a že s námi v Kristu na zemi **opravdu zůstal**. A že my můžeme zůstat **s ním**, na jeho cestě, v jeho lásce.

A pak slyšíme **Kristovo ujištění**: «Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci».

Jde o **odpověď** na Filipovu prosbu «Pane, ukaž nám Otce – a to nám stačí». Pán Ježíš odpovídá, že kdo vidí jej a věří v něho, **už vidí Otce**, protože Otec přebývá v Synovi a Syn v Otci a Syn se jako bohočlověk stal jeho **tváří mezi lidmi**. To je základní pravda, která se všemi Kristovými velkými řečmi v různých obměnách prolíná stále. Co ale v jiných řečech

nemáme, je právě toto **zaslíbení**, že jeho učedníci budou konat ještě **větší** skutky, než konal on sám, protože on, jak ho znali, se nyní loučí a odchází.

Jak mu rozumět? Že bychom měli být schopni větších a zřejmějších zázraků, že bychom jich měli udělat dokonce víc? Že bychom měli také vstát z mrtvých vlastní silou? Anebo že bychom měli také sílu vykoupit svět? Určitě **nic z toho**, to vše jsou atributy Kristova jedinečného **boholdství**.

Někteří staří autoři – takřka klasicky – proto zaslíbení vykládali ve smyslu, že «**větší skutky**» znamenají naplnění Kristova příkazu jít hlásat evangelium **ke všem národům** a křtít je **až na konce země**. **Větší než Ježíšovy** mají být tyto skutky ve smyslu, že Pán Ježíš během svého pozemského působení žil jen v Judsku, Samařsku a Galilei, v Izraeli. Rozšíření evangelia do celého světa, k pohanům je pak onen «větší skutek». Což se ve starověkém vnímání naplnilo již koncem apoštolské doby, kdy evangelium – zdálo se – dosáhlo až na samé hranice Římské říše, tedy tehdejšího světa.

To asi je jeden z možných výkladů, ale **zaslíbení** můžeme rozumět **i jinak**, možná méně faktograficky (či dokonce geograficky), snad – kéž by – poněkud **hlouběji, jemněji**. Třeba tak, že naše skutky mají být **větší než Kristovy tím**, že můžeme s Boží pomocí udělat něco, co nás **přesahuje**, něco, co je **více Boží než lidské**.

Pán **Ježíš** totiž konal, co je oběma jeho přirozenostem – Božské i lidské – **vlastní**, jeho skutky byly „**přirozeně**“ **boholdské** (*theandrické*). **My** sami ze sebe můžeme konat jen skutky **lidské**, jsme jen **lidé**. Ale právě z Boží milosti **můžeme**, jsme **zváni** vykonat něco, co nám vlastní není, protože nejsme Bůh, něco, co nás Božsky **přesahuje**, co je „**nadpřirozeně**“. A právě v tomto smyslu – nikoli materiálním, ale (řekněme) **formálním** – mohou být naše skutky **větší než Kristovy**.

Nejprve jde asi o službu **apoštolskou**. Apoštolové, kterým je řeč na rozloučenou adresována jako prvním, a jejich nástupci (dnešní biskupové a kněží) rozhodně dělají věci **větší**, než jakých jsou schopni, zvláště když **křtí** a vysluhují ostatní **svátosti**. Něco takového nemohou přeci dělat sami ze sebe, ke svátostnému konání nutně potřebují Boží milost, svátostnou milost, aby se stali – sami nehodní – **Božími nástroji**.

Ale Kristova slova můžeme chápat **i v širším smyslu** jako určená **nám všem**, Kristovým učedníkům a učednicím, vždyť takový Ježíšův testament také je. I nám všem platí **zaslíbení** konat «skutky ještě **větší**», skutky **Boží**. Totiž vykonat, činit něco, co nás **přesahuje**, žít „**nadpřirozeně**“.

A co to tedy je? Nejjednodušší odpověď možná můžeme hledat v jiné Kristově řeči, v řeči o chlebě života: «To je **skutek Boží**, abyste **věřili** v toho, koho on poslal» v ní slyšíme. **Křesťanská víra** jakožto **zapálení jiskry vztahu s Bohem** skrze víru **v Krista** je přeci **darem Božím**, který si nikdo z nás nemůže sám dát ani zasloužit, je darem **Ducha**, skutkem, který nás **přesahuje**. To víme empiricky i teologicky. **Víra** se vším, co k ní bytostně patří.

A tedy **i naděje a láska** jsou takovým darem, jsou skutky, jež nás přesahují. **Naděje** dává člověku sílu žít a vytrvat, snažit se o dobro, věřit, milovat, i kdyby vše jakoby hovořilo proti tomu. **Opravdová láska** dává smysl života, dovoluje člověku **překonat** i přirozený pud sebezáchovy, transcendovat se, **obětovat** se, láska je schopna milovat **štědře**, pro druhého **ztrácet**, láska je ochotna prospívat druhým **i na úkor sebe**. Láska, nadšení pro Boží ideál, naděje, a víra v něj jsou ostatně počátkem skutečné lidské **civilizace**.

Milé sestry, milí bratři, veškeré lidské snažení **z lásky prospět** druhým, světu a tak Božímu království, s **nadějí**, že to má smysl, s **vírou** v Boha, v Krista jako úhelný kámen a ve **věčnost**, tak asi opravdu mohou být oním «**větším skutkem**» přesahujícím nás samotné. A že k víře, naději a lásce patří i **skutečná charita** (z řeckého *charitas*, česky „láska“) ve smyslu reálné (hmotné i nehmotné) **pomoci potřebným**, je nabíledni...